

Төрсөн газртан ирджэх улсиг тохнотә сән гермүдәр тетгий!

Шин бүүрин күүцәвр

Бәәри бәәсн улс шинәс ирджэх улсла харгьдз, байрта сән төвкнв чигн, гурвдгч фермин управляющ ұр Мухинә седкльн төвкндз бәәхмн уга.

Төрсөн бәәри газрун амтн хәрү ирджәхн сән юмн... Тедн ик дөнъ болхмн... Болв, тедниг хама багтахмб? Бәәдг гермүд кергтә, гермүд тосхдг урчуд чигн уга, модн чигн уга болхла, ягьдз тосхдмб? —гигьд управляющ зовб. Гермүд бәрх кергт амтсиг бийсинь босххла ягьна билч?

—Йоста тосхачнр мадн дунд багь, болв гардвр өгхлә бидн цугьар бичкдудәс авн икчүд күртлән кәдлхвдн,—гидж ирсн хальмгудин нерн деерәс ахар таслдж Бадмин Дордж келә.

Тер дарунь нег цугьар холгьдз күндвр кецхәв. Уунд бәәсн күн болгьн, тосхлтин кәдлмшиг ягьдз бүрдәхлә сән болхинь, тосхлтд кергтә тоот ямаран юм дор ормасн олдж болхин тускар сүв-сельгән өгцхәв. Тосхлтин бригадт өдлх улс чигн уунд олцхәв, зармсьн кәдлмшин хөбн, сул өдлән хәләгьд, бийсдән гермүд

бәрдж авх болдж шидцхәв. Келхд керг ормасн кәдлрчкв. Беш кедг улс, модна урчуд, каменщикүд чигн олв, гермүд шалддз, цәәлгьхинь куүнд улс бий деерән авцхәв.

Олн зүсн бәәдлтә гермүд бәрх болдж шидцхәв, шаврар цокад, хулс хавчад, шаврар кесн кирпичсәр чигн гермүд бәрхмн, тинь гермүдт багьар модн орна, дакад кимд болдж тусна. Шаврар кирпич кехд 10 күн гарв, шавр ишкүлхд 3 мөр гаргьдз өгх болв, усинь болхла, огородин боодгас бийн гүүдг кех болв.

Эврәнн чидләр гермүд бәрхәр түрүн болдж Муканов, Басангов хойр эклв. Бадмин Дордж, Окна Гаря, Конака Шверә, нань чигн кесг улс теднәс үлгүр авч дахв.

Гурвдгч фермд деер кеөгджәх алдр нертә зәнъгс цуг совхозар тарв. Теднә үлгүрмүд дахдг улс наадк фермсәр болвчн, совхозин центральн усадьбд чигн олн бәәдз. Совхозин токарь Григорий Шелестовин, кәдлмшч Шаунов Бембән, шофермүд Григорий Белянскин, Борис Алексеевин

болн нань чигн кесг улсин өрк-булс эврә бий-бийсинь чидләр гермүд бәрджанә.

Ахр цагин дунд гурвдгч ферм таньдшго болдж хуврв. Минь одахн эн фермин ормд нег цөбкн бичкн-бичкн гермүд билә. Ода болхла гурв зерглад сәәхн шин гермүд бәргдчкн, шинәс уульнц болдж дуньгәджәнә. Кәдә теетг ик селән болдж өсв. Тосхсн гермүдн сән, бат болчкад кимд болдж тусджана. Шавр кирпич бәрсн, шиферәр дееврлсн хойр өрк-бул бәәдг ик гер 20 миньгьн арслн мөнъгн болдж гарв, неджәгьд өрк бәәдг тааста сән баахн тинь гермүд—4 миньгьн арслн болдж тусв.

Олн джилдән дассн дамшлт олзлад, эзнә нүдәр хәләдз тоолад, олн күн чидлән негдүләд тосхджасн деерәс, эн гермүд кимд болдж тусна.

—Эврәнн гарарн бәрвдн,—гидж, сарул сәәхн герт ахтагьан хамдан бәәх баахн наст тракторист Убушиев Николай келнә. Терн чиги унн. Эн герин тосхлгьнд кесг кәлсн орцла. Эн бәәх кәвүн, Николай, эврәнн герән газдота уга кеерүлхәр седнә. Герән күцс кедж чиләгьд уга бийн, хашагьинь ягьдз келән, сад ягьдз тәрхән эн ухалдж авб.

Совхозд кәдлмшч 150 күн ирчкн бәәнә. Тедн цугьар кәдлмшәр болн бәәх гермүдәр теткдв. Кесгн кәдлмштән үлгүр үзүлдж йовна.

Эн газрин цевр сәәхн агьар, амтәхн уста кесг олн худгуд, олн зүсн тәрән-темсн ургьдг оизга газр олн амтнә седкл авлдж, бий талан татна. Тингәд чиги, нааран амтн олар, дурн седкл деерәсн ирдз бәәрмдз бәәцхәнә. Совхоз эврән интернатн дундин шкәлгә, ода шкәльн мастерскоийн гер бәргдджәнә. Совхозин центральн усадьбд сәәхн ик клуб бәрчкн бәәнә, клубнн олн-зүсн музыкальн инструментс бәәнә. Одахн совхозин дирекц духовой оркестр худлдж авч өгв.

Совхоз бийн ик олз-орута тоод бәәнә. Нидн джил 900 миньгьн арслнъга олз орулсн. Цугсоюзин эдл-ахун гәәхүлд кесг дакдз эн совхоз орцджана.

К. МАРИАНКИНА.

Ирсн улсиг байртагьар тосцхана

Сарпинск районд ирсн хальмгудиг ик байрта кевәр тосджацхана. Ода эн районд 1046 гер-бул ирсн бәәнә.

Эн ирсн хальмгудас 481 гер-булд гермүд, хаша-хаацтагьинь өгч. Намр күртл цуг ирсн хальмгудт гермүд бәрдж өгхин кергт партийн, советск болн селәнә эдл-ахун гардачнр ик дөнъ-нөкд болдж, гермүд бәрдж авхин болн саалин үкрмүд худлдж авхин кергт государственн ссуд авлгьиг цаглань селәнә эдл-ахун банкәс өгүлдж бәәцхәнә.

Ирсн хальмгуд государственн ссуд авч эврән гермүд бәрджәцхәнә. Ода 95 гер тосхдгад төгсджәнә. Дакад неджәд өрк-бул болн хошад өрк-бул бәәдг 72 гермүд совхозмуд болн МТС-д тосхдлацхана, тер гермүд цугтан ирсн хальмгудт өггдхмн.

Бәәх гермүд шунмгьагьар тосххин төлә шинәс тосхлтин бригадс бурдәдз, шаврар кирпич цокдз, хулсар кесн плиткәс икәр белддз йовцхана.

„Степной“ совхозин директор ұр Мелведев ирсн хальмгудт йир сәәнәр дөнъ-нөкд болдж бәәнә. Улгүрлхд, директор ирсн 147 хальмг өрк-булс 122 өрк-булд гермүд бәрүләд өгчкв. Ода 34 гер бәргдджәнә, эн бәргдджәх гермүдәс 21 геринь хальмгуд эврән бәрджәцхәнә. Эн совхозд тосхлтин тавн бригад бурдәдсн бәәнә. Тосхлтин бригадс шунмгьа кевәр кәдлдж, намрин китн иртл ирсн, цуг хальмгудиг дулахн гермүдт орулхар йир сән седкл зүүдз, эврәнн цогцан хәәрл

лго, цагиг-цаг гилго кәдлдж йовцхана.

Ирсн хальмгуд цаг тудәлго, тосхлтин кәдлмш хурдар кехин төлә эврәнн чидлән хәәрлго орцдз йовцхана.

„Степной“ совхозд, ирсн хальмгуд цугтан кәдлмшд орсн бәәнә. Эдн нургьлдж хөбч, үкрч, механизатор болн нань чигн кәдлмшт бәәцхәнә.

„Сарпинский“ болн Чапаевин нертә совхозд, Ильичин нертә колхозд ирцхәсн хальмгудт сәәнәр дөнъгән өгч олн зүсн кәдлмшт орулдж, бминь бәәсн амтлә гар-гаран бәрлддз, ола мал, эдл-уш улм икәр өсгхин төлә сән седклән тәвдз кәдлджәцхәнә.

Ирсн хальмгудт саадз элтхә гидж 423 үкр өггдв. Дакад 582 толгьа хө болн яма өггдсн бәәнә. „Гигант“ гидг колхозд ирсн хальмгудт кергтә тоотан худлдж автха гисгәд таслвр уга маши өгнә. Тегәд эдн Сталинград балгьс ордж, үкр-мал тендәс худлдж авна, дакад герин өлг-эд, стол, орн болн нань чигн хамг кергтәгьән оч авцхана. Хальмгудт цугьараднь үкр худлдж авх ссуд өсн бәәнә.

Түрү бәәх 223 гер-булд 70 миньгьн арслн мөнъгәр дөнъ өггдв.

Сарпинск районд ирәд кәдлджәх хальмгуд цуг олн-келн амтлә хамдан йовдз, кәдлмшән шунмгьа куцлмүд-тәгьәр кедж, орн-нутгтан мах, үс, тос болн ноос икәр гаргьдз өгхин төлә күчн-чидлән хәәрлго кәдлджәцхәнә.

М. КАРПЕНКО.

ЧИДЛӘН НӨЛГО КӨДЛДЖӘНӘВ

Би эндр өдр, эврәнн тускар болн хамдан кәдлджәх үүрмүдинн тускар цөн үг бичхәр бәәнәв.

Элстд эвдрхән ясгддзах 32 пәртгә герт февраль сарин арвн гурвнас нааран кәдлджәнәв. Эклдж кәдлснәс нааран, эндр өдр күртл өдрә норман 130—140 процент күргдз күцәнәв.

Ганцхн би бишв, нанла әдл сән кәдлгд багьчуд бәәнә. Улгүрлхд, мана электромонтерүдин хальмг бригадин бригадир Буурчин Луузн сән гидшундж кәдлнә.

Эн бригад өдртән нәәмн частан кәдлчкәд, кәдлмшинн хөбн хойр-гурвн част кәдлцхәнә. Дакад эдн букл хавтха төмрәс бийсн чавчад электричек шеткәс кецхәнә.

Буурчин Луузна бригад эн ясдзах гертән эрт герл орулхар, ик гидгәр шундж кәдлджәнә.

Электромонтермүд болн хальмг ширдәч бригад эн 32 пәртгә гериг әвгуст сарин хөрн күртл дууснавдн гидж үгән

өгцхәв. Ширдәч бригад кәдлмшән эрт дуусхар амрдг өдртән чигн шундж кәдлцхәнә. Эдниг гардгч бригадирн Очр-Гәрән Бадм. Эдн сар болгьн даалгьвран бригадарн 150—160 процент куцәнә.

Мана наадк олн-зүсн тосхач бригадмуд, эн Буурчин Луузн, Очр-Гәрән Бадм хойрас үлгүр авч, эднлә әдл унн седкләрн шундж, орс хальмг уга цуг таарта ни-нищнъгьү, таньгьчән урдкасн улм сәәхнәр тосхий гидж дуудджанав.

Би эврәнн унн седкләри сәәнәр кәдлсдән, хальмг таньгьчин багьчудин нерн деерәс уурмүдтәгьән, Болдырев Бадм-Гәрән Эрдн-Гәрәтә, Котлаев Дусятә, нань чигн кесг багьчудта цуг делкән багьчудин болн студентрин фестивалъгь очанав. Эн мана Хальмг таньгьчин цуг багьчудин элдв нерн.

Эн хамг элдв диилвр гардгч мана Коммунистическ партьд ик ханлт өргджәнәв.

ШАЛХАКОВ БААТР.

Ачта үүртән

(Ленинә Орденәр ачлгдсн Пашкин Николайд)

Лавтагьар кәдлсн төләдән Ленинә орденәр ачлгдлач. Орн-нутгинн төлә Ондн йилгьрдз кәдлләч.

Дүмбр цаг ирәд, Дүүнрән дахулад нууләч, Хальмгин теетг күрч Халун нерән гаргь.

Сибирин китн теегин „Советск Сибирь“ совхозас Седклән тәвдз кәдлсдән

Сән ачта нууләч!

Угдән эзн болдж Улгүр, үзмджтә кәдл. Газртан күрч буурл, Гаран чаньгьар атх!

Тохмта малмуд өстхә, Таран сәәнәр ургьтха. Маш ик байрта Мана таньгьч тууртха.

САНЪГЪДЖИН КИМ. Новосибирск, Кулино балгьсн.

ЗУРГТ: Элст балгьснд тосхддзах дөрвәд пәртгә, амтн бәәх гермүд.

Н.Лисковин фото.

